

Peezīmes un aizrādījumi

pee pārlaboteem

latveešu deenu vārdeem.

Jelgavā,

Latv. Lauks Ekon. Sabiedr. drukatava.

1910.

Peezīmes un aizrādījumi pee pārlaboteem latveešu deenu vārdeem.

Ir grūti eedomatees nenokārtotaku jautajumu, kā latveešu kristamee jeb kalendara deenu vārdi. Cik gandrīz kalendarneeku un viņu izdevumu, un tādu pēdejā laikā ir neaprēķinams daudzums, tik pat arī dažādu kristamu vārdu zistemu. Veens — otris no izdeveeem mēģina eevest kādus nekādus jauninajumus, bet vairakuma gadījumā panāk tikai tikai to, ka daudzi vārdi sāk atkārtotes pa 2—3 reizes, daži eemļotakee izpaleek pavisam; cits atstāj svētdeenas un svētkus bez vārdeem, kaut arī visas tās būtu deenas, kuŗam ir ceļojošs raksturs, cits atkal leek viņās vārdus u. t. pr. Leelas jukas ir arī caur dažos kalendaros vēl pastāvošām atsevišķām Vidzemes un Kurzemes vārdu tabelem, kā arī caur to apstākli, ka neteek nemaz pretim nākts vārdu ziņā pareizticīgēem un katoliskeem latveešeem, kuŗi caur baznīcas eerašām vēl arveenu turas vairak pee reliģiska satura vārdeem.

Nopeetnaku reformu pasākumi uz šī lauka ir bijuši Ausekļa „Gada Grāmata“ 1879. gadam, kuŗā tas uzstājas ar daudz jaunraditeem vārdeem un pēdejā laikā Zeltmata „Rakstneecibas almanachs“. Bet pirmejā caur dažādeem apstākļeem tika ļoti maz izplatīta, un arī paši vārdi viņā, kas uz dažēem atteecas, bija pārak mitoloģiskas jeb alegoriskas dabas, ta ka ne-eeguva vispārejas atzišanas arī informeto aprindās. Citi, turpretim, un tādu ir laba teesa, ir eesakņojušeos un pārgājuši uz vēlakeem kalendareem, tapuši jau par tautas īpašumu.

Kas atteecas uz Zeltmata izdevumu, tad nenoleedzot viņam deezgan vispusīgas reformas nopelnus, jaatzīmē,

ka min. izdevuma redaktors rīkojēes stīpri patvarīgi un ari pavirši, no veenas puses nerēķinadamees nemaz ar to vārdu uztūrešanu, vismas acumīrklīgu, kas eeguvuši tautā plašu atzīšanu un izplātišanu, un no otras puses, peeteekami necenzejot daudzus jauninajumus, peelaižot pee teem leelu nenoziību un daiļuma gaumes ne-eevērošanu.

Pee tam kā veenā tā otrā reformā (t. i. kā pee Ausekļa, tā Zeltmata) nav domats vismaz cik necik peeteekoši par to, ka varetu apveenot veenā un tai pašā kalendarā visu dažādo ticību latveešu vārdu prasības. It sevišķi maz līdz šim eevērots pareizticīgo kalendars.

Preekšā leekamais jaunais apstrādajums izdarīts uz sekošeem pamateem. Tee vārdi, kuři tautā ir vairak jeb mazak leetošanā, izņemot varbūt pašus retaki sastopamos, teek atstāti viņu teesībās un tanīs deenās, kuřās tee krīt pēc pastāvošo kalēndaru vairuma. Teek dzēsta seriija vārdu, kuři patlaban pilnīgi izeet no leetošanas dēļ pilnīgas novecošanās preekš tagadejām gaumes prasībam. Ja ari ar viņeem vecakajās audzēs kāds saucas, tad kristīts no jauna tomēr vairs neveens neteek. Tādi, peem., ir: Tennis, Zane, Lība, Andžs u. c. Tāļak teek pēc eespējas izdzēsti visi tee sveštautiskee vārdi, kuři no veenas puses, neteek gandrīz nekad leetoti, un bez tam, neatbild ari nekādai daiļuma sajūtai, kā: Zulplicijs, Vīgands, Aksels, Gebhards, Volfgangs, Morics, Melita, Friederike u. t. t.

Tādā kārtā atsvabinas no leeku un neleetotu vārdu balasta ap savu pusotra simtu mēneša deenu. Tukšais robs nu teek izpildīts sekošā kārtā. Lai sastādītu vārdu sarakstu, kuřš varetu veenadā mērā tapt izleetots ari no katoļu un pareizticīgeem latveešeem un pat radītu šīnī ziņā no jauna zināmu tuvinašanos radu tautai leišeem, tad preekš tam no oficielā kreevu baznīcas kalendara ņemti izplātitakee un latvju mēlei labaki atbildošee vārdi un eevesti tanīs datumos, kādos tee krīt savā kalendarā.

Caur to pat iznāk dažai deenai vairak vārdu, jo uz dažu krīt bez tam jau arī kāds luterāņu jeb katolisks vārds. Preekš katoļticīgieem jeb Inflantijas latveešiem ir ņemti leetotakee vārdi iz viņu izlokšnes „Tevynes“ (Tēvijas) kalendara un arī peeveenoti atteecīgieem datumeem. No leišu tautiskeem vārdeem ir ņemti raksturīgakee, no kuņģem daži, kā Biruta, Baņuta, Daiņa jau eeguvuši pilsonības teesības arī mūsu tautā.

Veetas, kas vēl atlika neizpilditas, un tādu bija ne mazums, kā peerādījums, cik daudz mūsu pastāvošos kalendāros gulejis leeka balasta, tās tapa izpilditas ar dažadeem jaunatvasinājumeem tādās kombinacijās, kas nenāktu preekšā par daudz neparastas jeb greezīgas, bet atteektos jau uz pa daļai atzīteem pirmtīpeem, kā peem.: pēc Visvalda tīpa ir radīti: Veesvaldis, Veetvaldis, Drošvaldis; pēc Laimdota: Sauldots, Rītdots u. c. Eevērotas ir arveenu tikai tādās īpašības, kas varetu labā nozīmē raksturot ta vārda neseju, apejot katru izprastu netīkamu nokrāsu jeb noskaņu.

I. Vārdu tabula, sakārtota pēc mēnešiem.

J a n v a r i s.

1. Jauns gads.	11. Francis,	20. Zeednesis.
2. Darbmīlis.	Franciska.	21. Agnese.
3. Ciltvairis.	12. Tatjana, Reinis,	22. Austrīņš.
4. Spodra.	Ringolts.	23. Tamara.
5. Ilgvars.	13. Jūtvaldis.	24. Ksenija.
6. Zvaigz. deena,	14. Roberts.	25. Saulzeeds.
Zvaigzne.	15. Feliks.	26. Ansis.
7. Zeemels.	16. Lidija.	27. Rūta.
8. Rota.	17. Daumonts.	28. Karlis, Karlina.
9. Kaspars.	18. Antons,	29. Laimstars.
10. Gūna.	Antonija.	30. Tekla, Tikla.
	19. Spīdola.	31. Margareta.

F e b r u a r i s.

1. Rītvars.	10. Paulina.	20. Indulis, Indriķis
2. Sveču deena.	11. Vija.	21. Rasma.
3. Ida.	12. Laima.	22. Sauldots.
4. Veronika.	13. Drošvaldis.	23. Zeedmilis.
5. Agate.	14. Valentins.	24. Asja.
6. Saūdots.	15. Vanda.	25. Slavvaldis.
7. Modriņš, Modrits.	16. Dailis.	26. Alma.
8. Aldona.	17. Konstancija.	27. Daiļzēds.
9. Tautmilis.	18. Drošvaris.	28. Marina.
	19. Daņuta.	29. Svidrigails.

M a r t s.

1. Ritvaldis.	12. Nina.	21. Baltjūris.
2. Lavize, Luize.	13. Einsts.	22. Trūvors.
3. Kunigunde.	14. Matilda, Rostislavs.	23. Ģedra.
4. Alise.	15. Baņuta.	24. Kazimirs, Gabriels.
5. Austra.	16. Gaismiņš, Gaisma.	25. Daiņa.
6. Spēkvairs.	17. Ģertrude.	26. Gabriella.
7. Ella.	18. Dižciltis.	27. Gustavs.
8. Marga, Dagmara.	19. Jāzeps, Jozis, Juzis.	28. Laimgaidis.
9. Biruta.	20. Dzestra.	29. Rūta.
10. Maija.		30. Zeedvairis.
11. Zeltite.		31. Zenta.

A p r i l i s.

1. Tautmilis.	6. Inģerta.	12. Julijs, Julija, Julianna.
2. Brencis.	7. Zina, Zinaida.	13. Spēkvairs.
3. Ausma.	8. Edgars.	14. Nannija.
4. Miļgaidis.	9. Valerija.	15. Tāļrits.
5. Viktors, Viktoriņa.	10. Zīle.	16. Mintauts.
	11. Namveesis.	

17. Rudolfs.	23. Juris, Georgs,	27. Glaima.
18. Selga.	Aleksandra.	28. Tereze, Vitalijs,
19. Viļņnesis.	24. Visvaldis.	Aina.
20. Mirte.	25. Astra.	29. Vilnis.
21. Anzelms.	26. Daiļmeers.	30. Imants.
22. Lilija.		

M a i j s.

1. Zeedonis.	12. Valīja.	22. Emilija.
2. Zigismunds, Boriss.	13. Laimrots.	23. Laimstrauts.
3. Krusta atr., Krustiņš.	14. Salda.	24. Rītmeers.
4. Ceronis.	15. Jūtmilis.	25. Balva.
5. Irina, Irene.	16. Strauja.	26. Eduards.
6. Zeedvaris.	17. Veesturs.	27. Saule.
7. Jete.	18. Venta.	28. Vilis, Viļums.
8. Ziljūris.	19. Alina.	29. Elma.
9. Sv. Nikolajs.	20. Bernards.	30. Kļāvs, Svētciltis.
10. Maijs, Maija.	21. Ernestina, Ernsts, Helena, Konstantins.	31. Alida.
11. Kirils.		

J u n i j s.

1. Rāmavs.	11. Vaira.	21. Emils.
2. Emma.	12. Ģints, Ģinta.	22. Malvina.
3. Tāivaldis.	13. Gaidvaris.	23. Līgo, Līga.
4. Spēkciltis.	14. Vitus, Tītus.	24. Jānis.
5. Igors.	15. Leons.	25. Milda, Millija.
6. Magone.	16. Ilga.	26. Videvuts.
7. Laimmeers.	17. Arturs.	27. Līgotnis.
8. Daiļrotis.	18. Alberts.	28. Pius.
9. Daila.	19. Inesis, Ina.	29. Peteris-Pāvils.
10. Krīvis.	20. Dzīdra.	30. Petera slēgš.

J u l i j s.

1. Lauma.	12. Vislaimis.	21. Stanislavs.
2. Mar. peem. d., Madaļa.	13. Rūža.	22. Marija.
3. Zemturis.	14. Oskars.	23. Laimbeedris.
4. Nora.	15. Vladimirs, Valdmeers.	24. Kristina.
5. Bangaitis.	16. Herminne, Hermance.	25. Jēkabs.
6. Drošvaris.	17. Kamilla.	26. Anna.
7. Gaida.	18. Slaida.	27. Marta.
8. Burtneeks.	19. Milica, Romans.	28. Cecilija.
9. Tīce.	20. Leesmonis.	29. Viļņturis.
10. 7 brāļu deena.		30. Roze, Rozalija.
11. Olga, Nadina.		31. Vismeeers.

A u g u s t s.

1. Modriņš.	11. Olga.	22. Raža.
2. Normunds.	12. Klara.	23. Jūtlaimis.
3. Augusts.	13. Elvira.	24. Bertulis, Bertolds.
4. Vaira.	14. Zelma.	25. Ludvigs.
5. Dzimtzeeds.	15. Veesmīlis.	26. Natalija.
6. Kristus apsk.	16. Laimzeeds.	27. Nauls.
7. Alfreds.	17. Sendomirs.	28. Auguste.
8. Mudite.	18. Helena, Leena.	29. Bangmeers.
9. Ivars.	19. Saulstars.	30. Aleksandrs.
10. Veetdevis, Laurencis.	20. Nameitis.	31. Vilma.
	21. Klintnesis.	

Z e p t e m b r i s.

1. Austrums.	6. Ģedimins.	11. Vilija.
2. Elize.	7. Daiļprātis.	12. Rītdots.
3. Berta.	8. Mar. eedzimš. d.	13. Ranta.
4. Baltrīts.	9. Bruno.	14. Krusta pacel.
5. Elisabete.	10. Dzīle.	15. Daiļzeeds.

16. Olimpija.	20. Marijanna,	25. Sergejs.
17. Vera, Nadžežda, Ljubov, Zofija.	Oļegs.	26. Zvanpūtis.
18. Leesma.	21. Matīss, Dmitrijs.	27. Adolfs.
19. Saulreets.	22. Spēklauzis.	28. Veetlaidis.
	23. Zeedite.	29. Miķeļis, Mikus.
	24. Zeedrīts.	30. Laida.

O k t o b r i s.

1. Veetvaldis.	11. Labmīlis.	21. Urzula.
2. Silzeeds, Silzeedite.	12. Daiņa, Valfrieds.	22. Godite.
3. Elza.	13. Irma.	23. Meerlaidis.
4. Saldmeers.	14. Vilhelmina.	24. Varlāidis.
5. Amalija.	15. Ede.	25. Lāsa.
6. Trimpus.	16. Veetraugs.	26. Ķeistuts.
7. Valda.	17. Bianka.	27. Valdule.
8. Briģīta.	18. Stefans.	28. Simtjūdzis.
9. Velta.	19. Isma.	29. Laimonis.
10. Arvijs.	20. Laimrīts.	30. Zinta.
		31. Jagails.

N o v e m b r i s.

1. Visu svēto d., Laimgaismis.	10. Mārtiņš.	20. Laimnesis.
2. Visu dvēseļ. d., Drošnesis.	11. Vija.	21. Mar. upur. d.
3. Erika.	12. Jonas.	22. Alfonss.
4. Atis, Otto.	13. Eužens.	23. Zeedite.
5. Veesvaldis.	14. Fricis, Friedrichs.	24. Deevmīlis.
6. Kaija.	15. Naula.	25. Katarina.
7. Radivils.	16. Cera.	26. Tautonis.
8. Michails (kr.).	17. Vaidelotis.	27. Laimreets.
9. Elga.	18. Svētslavis.	28. Klotilda.
	19. Lize.	29. Vaidelote.
		30. Andrejs.

D e c e m b r i s.

1. Arnolds.	11. Valdemars.	21. Toms.
2. Mēta.	12. Ottilija.	22. Mirdza.
3. Jautra.	13. Lūcija.	23. Miļveesis.
4. Barbara.	14. Auseklis.	24. Adamsu.Eeva.
5. Varaidots.	15. Janis, Johanna.	25. 1. Zeemas Sv.
6. Nikolajs.	16. Alvina.	26. 2. Zeemas Sv.
7. Laimdots.	17. Ignats.	27. Ev. Janis.
8. Olģerts, Mar. eedz.	18. Kristaps, Krišus,	28. Filips.
9. Varonis.	Krišjānis.	29. Žennija.
10. Bronislavs, Bronislava.	19. Margers.	30. Davids.
	20. Dzintars.	31. Zilvestris, Pastaritis.

II. Alfabetiska tabula ar šķirojumu pēc ticībam.

A. Luterāņu vārdi.

1. Jau pastāvošee.

Adams.	Alina.	Ceronis.	Elza.
Arnolds.	Austra.	Ciltvairis.	Erika.
Auseklis.	Alise.	Dagmara.	Eužens.
Andrejs.	Alma.	Dzintars.	Elga.
Amalija.	Aldona.	Ella.	Fricis.
Alvina.	Antons.	Ernsts.	Glaima.
Atis.	Antonija.	Eduards.	Gustavs.
Arvids.	Ansis.	Edgars.	Herminna.
Adolfs.	Brencis.	Elma.	Hermance.
Augusts.	Bernards.	Emma.	Inģerta.
Auguste.	Bangaitis.	Ernestine.	Imants.
Alfreds.	Bērtulis.	Emilija.	Julijs.
Alberts.	Bertolds.	Emils.	Julija.
Arturs.	Berta.	Elvira.	Julianna.
Alida.	Balva.	Elize.	Jete.

Jānis.	Mudīte.	Naula.	Žennija.
Janis.	Meta.	Oskars.	Zvanpūtis.
Johanna.	Maija.	Otto.	
Ivars.	Madaļa.	Otilija.	Vijtauts.
Irma.	Magda.	Raža.	Vilma.
Jautra.	Mirte.	Roberts.	Vilnis.
Kaspars.	Maijs.	Rudolfs.	Visvaldis.
Kristaps.	Magone.	Reinis.	Valija.
Karlis.	Milda.	Ringolts.	Veesturs.
Karlina.	Millija.	Rasma.	Varaidots.
Laima.	Malvina.	Spodra.	Vaira.
Lilija.	Meervaldis.	Saule.	Venta.
Līgo.	Mārtiņš.	Salda.	Vilis.
Līga.	Margērs.	Trimpus.	Viļums.
Leesma.	Marga.	Tekla.	Vitus.
Lāsa.	Mirdza.	Tikla.	Vidvuds.
Laida.		Tāļivaldis.	Valdmeers.
Laimons.	Normunds.	Tautonis.	Valda.
Lize.	Nannija.	Zeemelis.	Velta.
Lucija.	Nameitis.	Zenta.	Vilhelmina.
Margareta.	Namveesis.	Zedonis.	Varonis.
Matilda.	Nora.	Zelma.	Valdemars.
Maiga.	Nauls.		Vilija.

2. No jauna atvasinatee.

Ausma.	Daiļprātis.	Drošnesis.	Gaida.
Astra.	Drošvaris.	Dzestra.	Ilga.
Austrums.	Daiļzeeds.	Cēldabis.	Ilgvars.
Bangmeers.	Dzīle.	Ģints.	Inesis.
Baltjūris.	Dzidra.	Ģinta.	Ina.
Baltrīts.	Dižciltis.	Gaišmiņš.	Jūta.
Burtneeks.	Darbmilis.	Gaisma.	Jūtvaldis.
Dailis.	Dzimtzeeds.	Ģedra.	Jūtmilis.
Daila.	Deevmilis.	Godite.	Jūtlaimis.
Daiļmeers.	Daiļrotis.	Gaidvaris.	Kaija.

Klintnesis.	Rītvars.	Svētslavis.	Zvaigzne.
Laimdots.	Rītmeers.	Selga.	Ziljūris.
Laimbeedris.	Rītdots.	Sauldots.	Zinta.
Laimstars.	Reeta.	Saulziba.	Zeltite.
Laimrīts.	Ranta.	Silzeeds.	Tājrīts.
Laimreets.	Rožmīlis.	Silzeedīte.	Tautmīlis.
Laimzeeds.	Rota.	Simtjūdzis.	
Laimstrauts.	Rītvaldis.	Strauja.	Viļņnesis.
Laimmeers.		Slavvaldis.	Varlaidis.
Laimrots.	Spīdola.	Saldmeers.	Vaira.
Laimgaismis.	Spēkciltis.		Veetraugs.
Laimgaidis.	Spēkvars.	Zemturis.	Vaidelaitis.
Leesmonis.	Saulstars.	Zeednesis.	Vaidelote.
Modriņš.	Spēkvairis.	Zeedvairis.	Veesmīlis.
Modrite.	Svēteiltis.	Zeedvars.	Veetdevis.
Mīlgaidis.	Spēklauzis.	Zeedrīts.	Vismeeers.
Milveesis.	Saulzeeds.	Zeedmīlis.	Vija.

Pavisam 143 jau pastāvoši vārdi un 105 jaunatvasināti.

B. Pareizticīgo vārdi.

1) Jau pastāvošie (*) un 2) jaunpievestie (†).

Aleksandrs *.	Katriņa *.	Oļegs *.
Aleksandra *.	Kirils †.	Rostislavs †.
Andrejs *.	Konstantīns *.	Sergejs †.
Boriss †.	Ksenija †.	Zina †.
Dmitrijs †.	Lidija *.	Zinaida †.
Elizabete *.	Milica †.	Zofija *.
Ede †.	Marija *.	Tatjana †.
Helena *.	Marina †.	Tamara *.
Irina †.	Michails †.	Trūvors *.
Igors *.	Nadžežda †.	Vera.
Juris *.	Nina †.	Vladimirs.
Georgs *.	Nikolajs *.	

Pavisam 35 vārdi: 19 jau pastāvoši latv. kalendāros un 16 no jauna klātpievesti.

C. Katoļu vārdi.

1. Jau pastāvošee.

Alfonss.	Gabriella.	Ludvigs.	Rozalija.
Agate.	Ida.	Laurencis.	Zilvestris.
Agnese.	Jāzepts.	Leons.	Toms.
Anna.	Jēkabs.	Miķelis.	Tereze.
Anzelms.	Jonas.	Matīss.	Urzula.
Bruno.	Filips.	Marta.	Valerija.
Brīgita.	Klara.	Oļimpija.	Vanda.
Cecilija.	Kristina.	Peters.	Valentins.
Dauids.	Kamilla.	Pavils.	Viktors.
Francis.	Konstancija.	Paulina.	Viktorija.
Franciska.	Klotilda.	Roze.	Veronika.
Gabriels.			

Kopā 41 vārds.

2. No jauna pēvestee.

Broņislavs.	Ignats.	Rūta.	Stefana.
Broņislava.	Kazimirs.	Rūža.	Sendomirs.
Bianka.	Kazimira.	Sigismunds.	Stanislavs.
Isma.	Kunigunde.	Stefans.	Vitalijs.

Kopā 13 vārdi. Pavisam 54 katoļu vārdi.

No leišu saknes ņemti vārdi.

1) Pastāvoši (*) un 2) jaunpēvesti (†).

Asja †.	Daņuta †.	Ķeistuts *.	Mintauts *.
Biruta *.	Daumonts *.	Jagails *.	Radivils †.
Baņuta †.	Çedimins *.	Olģerds *.	Svidrigails *.
Daiņa *.	Gūna †.		

Kopā 14 vārdi: 9 pastāvoši, 5 no jauna pēvesti.

